

Téma: Mandylion

Cieľová skupina: 5.ročník

Ciele: - **Kognitívny:** Opísať ikonu Mandylion

- **Afektívny:** Naučiť sa vidieť v blížnom Ježiša
- **Psychomotorický:** Kontemplovať Ježiša Krista

Formy: skupinová, individuálna,

Pomôcky: ikona Mandylion, tajnička

Priebeh:

Úvod:

V úvode hodiny sa so žiakmi pomodlíme, zapíšem učivo do triednej knihy a chýbajúcich žiakov, zopakujeme si učivo z minulej hodiny.

Motivácia: *Rozdám žiakom vopred pripravenú tajničku. Poviem im, že má im vyjsť názov ikony Ježiša Krista, ktorá je zároveň témou nového učiva.*

Expozícia: Žiakom sprístupním nové učivo.

Spomedzi obrazov Krista majú pre ikonografa zásadný význam ikony Spasiteľa, namaľované „bez pomoci rúk“. Tieto ikony nie sú ani jednoduchým pamiatkovým predmetom alebo hľadaním portréту Pána, ale sú odrazom viery cirkvi v tajomstvo vtelenia. Aby obrancovia ikon dokázali, že znázornenie Krista prostredníctvom obrazu je oprávnené, odvolávali sa predovšetkým na ikonu z Edessy. Jedna správa hovorí o tom, že Abgara, kráľ z Edessy, keď začul rozprávať o zázračných Kristových skutkoch, túžil vidieť ho na obraze. Vyslal maliara, ktorý mal poverenie znázorniť božskú tvár. Umelec nebol schopný splniť z dôvodu veľkého pôvabu a oslňujúceho svetla Kristovej tváre. Nato Pán vzal plátno a pritisol si ho k tvári a otláčil naň svoj vlastný obraz. Ďalšia verzia hovorí, že kráľ Abgar bol malomocný a uzdravil sa, keď na plátne uvidel Pánovu tvár. Tento obraz je známy pod menom „Mandylion“

Prvá pôstna nedeľa je oslavou a sviatkom pravej viery a uctievania svätých ikon. Aj preto sa pozeráme na *Mandylion* – ikonu s názvom *Spasiteľ neutvorený rukou (Spas nerukotvornyj)*. Patrí medzi obrazy, ktoré sa tak na Západe, ako aj na Východe pripisujú samému Kristovi, akoby to bol odtlačok jeho tváre – autoportrét. Na Západe je to Veronikina šatka, na Východe táto ikona. Ikona zobrazuje dva dôležité nosné body: vierohodnosť historickej udalosti Krista, autenticity jeho obrazu, ktorý prinášajú evanjeliá a cirkevná tradícia, a základnú kristologickú pravdu o jednote neba a zeme, čiže pravého Boha a pravého človeka. Táto ikona predstavuje postupné zduchovenie a zbožstvenie ľudí v Kristovi. Ikonu tvorí štvorec a v strede je jasnejším žltým svetlom zobrazený kruh, v ktorom je kríž s tromi ramenami. V kríži a v kruhu sa nachádza tvár Spasiteľa Ježiša Krista. Svojím rozmiestnením

ikona predstavuje svätýňu, chrám. Štvorec (alebo skôr kocka) predstavuje zem, stvorenie, ktoré sa vnútorne otvára kruhu, klenbe kupoly, čiže nebu. Nebo v skutočnosti nie je nad zemou, ale tvorí jej stred. A nebo sa nám odovzdáva cez Krista. Na ikonách sa portrét Krista či svätých zobrazuje v štyroch sústredených kruhoch. V nich sa ukrýva hlboký význam duchovného života a duchovna.

Prvý kruh sa nachádza medzi očami na koreni nosa. Je neviditeľný, nezobrazuje sa. Predstavuje schopnosť človeka otvoriť sa Svätému Duchu. Vyjadruje prebývanie Pána, ktorý dáva život. Druhý kruh zahŕňa tvár a oči. Je to kruh duše – psychického sveta (inteligencie, citov a vôle). Tretí kruh zahŕňa vlasy, ústa, bradu a predstavuje telo – časť človeka, ktorá je najviac vystavená vonkajšiemu prostrediu. Vlasy šedivejú a padajú. Ústa sú najzmyslovejšou časťou, lebo označujú, že človek potrebuje jesť, aby prežil. Vyjadrujú fyzickú zraniteľnosť a smrteľnosť ľudského tela. Štvrtý kruh na tejto ikone je kruhom najčistejšieho svetla. Je to zlatá a svetložltá farba. Je to svetlo Svätého Ducha, ktorý z najvnútornejšieho kruhu preniká psychický i telesný svet a zahaľuje osobu natoľko viditeľným svetlom, že aj iní ho môžu vidieť. Táto ikona nám ukazuje, že Svätý Duch sa nedotýka len jednej dimenzie človeka, ale prebýva v celom človekovi. Kristova ľudská prirodzenosť je nositeľom Boha a obrazom jeho slova. Kto žije v Duchu a vedie duchovný život, stáva sa postupne Božím slovom pre ľudí, odovzdaním tej lásky, ktorá nám bola darovaná v Kristovi. Stáva sa kristoformným.

Fixácia:

Formou otázok zistím, čo si žiaci zapamätali.

Použitá literatúra/zdroje:

Kniha Ikona Krista, Ch.K.Schonborn

internet

Spracoval: S. Jozafata Ingrid Durňáková

Príloha:

Tajnička:

		M	O	J	Ž	I	Š
		A	N	N	A		
		N	Á	D	E	J	
		D	E	Ň			
	M	Y	R	H	A		
		L	Á	S	K	A	
	M	I	L	O	S	Ť	
		O	T	E	C		
M	A	N	N	A			

1. Vodca Izraelského národa
2. Mama Panny Márie
3. Jedna z čností
4. Opak noci
5. Dar mudrcov Ježiškovi
6. Božia....
7. Božia....
8. Nebeský...
9. Pokrm z neba